ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2010

Vyhlásené: 15.01.2010 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

14

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 19. júna 1981 bol v Ženeve prijatý Dohovor Medzinárodnej organizácie práce o podpore kolektívneho vyjednávania č. 154 z roku 1981. Národná rada Slovenskej republiky vyslovila s dohovorom súhlas svojím uznesením č. 1535 z 24. júna 2009 a rozhodla o tom, že ide o medzinárodnú zmluvu podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi. Prezident Slovenskej republiky dohovor ratifikoval 24. augusta 2009. Ratifikačná listina Slovenskej republiky bola uložená 17. septembra 2009 u generálneho riaditeľa Medzinárodného úradu práce, depozitára dohovoru. Dohovor nadobudol platnosť 11. augusta 1983 v súlade s článkom 11 ods. 2. Pre Slovenskú republiku nadobudne platnosť 17. septembra 2010 v súlade s článkom 11 ods. 3. K oznámeniu č. 14/2010 Z. z.

DOHOVOR 154

Dohovor Medzinárodnej organizácie práce o podpore kolektívneho vyjednávania č. 154 z roku 1981

Generálna konferencia Medzinárodnej organizácie práce, ktorú do Ženevy zvolala Správna rada Medzinárodného úradu práce a ktorá sa zišla na svojom šesťdesiatom siedmom zasadnutí 3. júna 1981,

znova pripomínajúc ustanovenie Filadelfskej deklarácie, ktoré uznáva „významný záväzok Medzinárodnej organizácie práce podporovať medzi rozličnými národmi sveta programy schopné presadiť.... účinné uznanie práva na kolektívne vyjednávanie“ s vedomím, že táto zásada sa dá „v plnej miere aplikovať kdekoľvek na všetkých ľudí“,

zohľadňujúc kľúčový význam medzinárodných noriem obsiahnutých v Dohovore o slobode združovania a ochrane práva organizovať sa z roku 1948; v Dohovore o práve organizovať sa a o kolektívnom vyjednávaní z roku 1949; v Odporúčaní o kolektívnych zmluvách z roku 1951; v Odporúčaní o dobrovoľnom zmierovacom a rozhodcovskom konaní z roku 1951; v Dohovore o pracovných vzťahoch (verejná služba) z roku 1978; v Odporúčaní o pracovných vzťahoch (verejná služba) z roku 1978; v Dohovore o správe práce z roku 1978 a v Odporúčaní o správe práce z roku 1978,

berúc do úvahy, že je žiaduce vyvinúť väčšie úsilie na dosiahnutie cieľov uvedených noriem a najmä všeobecných zásad ustanovených v článku 4 Dohovoru o práve organizovať sa a o kolektívnom vyjednávaní z roku 1949 a v odseku 1 Odporúčania o kolektívnych zmluvách z roku 1951,

zvažujúc, že v dôsledku toho by sa tieto normy mali doplniť vhodnými opatreniami založenými na nich a určenými na podporu slobodného a dobrovoľného kolektívneho vyjednávania,

rozhodnúc o prijatí určitých návrhov, pokiaľ ide o podporu kolektívneho vyjednávania, čo je štvrtý bod programu zasadnutia,

určujúc, že tieto návrhy majú mať formu medzinárodného dohovoru,

prijíma devätnásteho júna tisícdeväťstoosemdesiatjeden tento dohovor, ktorý sa môže uvádzať aj ako Dohovor o kolektívnom vyjednávaní z roku 1981:[1])

I. ČASŤ
ROZSAH PÔSOBNOSTI A DEFINÍCIE

Článok 1

1. Tento dohovor sa vzťahuje na všetky odvetvia hospodárskej činnosti.
2. Rozsah, v ktorom sa záruky ustanovené v tomto dohovore vzťahujú na ozbrojené sily a na políciu, sa môže vymedziť prostredníctvom vnútroštátnych zákonov alebo predpisov, alebo vnútroštátnej praxe.
3. Ak ide o verejnú službu, môžu sa osobitné podmienky aplikovania tohto dohovoru určiť vnútroštátnymi zákonmi alebo predpismi, alebo vnútroštátnou praxou.

Článok 2

Na účely tohto dohovoru sa výraz „kolektívne vyjednávanie“ rozširuje na všetky rokovania, ktoré sa uskutočňujú medzi zamestnávateľom, skupinou zamestnávateľov alebo jednou alebo viacerými organizáciami zamestnávateľov na jednej strane a jednou alebo viacerými organizáciami pracovníkov[2]) na druhej strane s cieľom:

a) vymedziť pracovné podmienky a podmienky zamestnávania a/alebo

b) upraviť vzťahy medzi zamestnávateľmi a pracovníkmi a/alebo

c) upraviť vzťahy medzi zamestnávateľmi alebo ich organizáciami a organizáciou pracovníkov alebo organizáciami pracovníkov.

Článok 3

1. Ak vnútroštátne právo alebo prax uznávajú existenciu zástupcov pracovníkov, ako sa definuje v článku 3 písm. b) Dohovoru o zástupcoch pracovníkov z roku 1971, môže vnútroštátne právo alebo prax vymedziť rozsah, v ktorom sa výraz „kolektívne vyjednávanie“ rozšíri aj na rokovania s týmito zástupcami na účely tohto dohovoru.
2. Ak pri vykonávaní odseku 1 tohto článku výraz „kolektívne vyjednávanie“ zahŕňa aj rokovania so zástupcami pracovníkov uvedenými v tomto odseku, príslušné opatrenia sa prijmú v prípade potreby na zabezpečenie, že existencia týchto zástupcov sa nepoužije na oslabenie postavenia dotknutých organizácií pracovníkov.

II. ČASŤ
METÓDY APLIKÁCIE

Článok 4

Ustanovenia tohto dohovoru sa účinne vykonajú vnútroštátnymi zákonmi a predpismi, pokiaľ nie sú inak účinne vykonané prostredníctvom kolektívnych zmlúv, rozhodcovských rozhodnutí alebo akýmkoľvek iným spôsobom v zhode s vnútroštátnou praxou.

III. ČASŤ
PODPORA KOLEKTÍVNEHO VYJEDNÁVANIA

Článok 5

1. Opatrenia prispôsobené vnútroštátnym podmienkam sa prijmú na podporu kolektívneho vyjednávania.
2. Ciele opatrení uvedených v odseku 1 tohto článku sú tieto:
   a) kolektívne vyjednávanie by sa malo umožniť všetkým zamestnávateľom a všetkým skupinám pracovníkov v odvetviach činnosti pokrytých týmto dohovorom;
   b) kolektívne vyjednávanie by sa malo postupne rozšíriť na všetky záležitosti pokryté článkom 2 písm. a), b) a c) tohto dohovoru;
   c) vytvorenie pravidiel postupu dohodnutých medzi organizáciami zamestnávateľov a organizáciami pracovníkov by sa mali podporiť;
   d) kolektívnemu vyjednávaniu by nemala prekážať absencia pravidiel upravujúcich jeho priebeh alebo neprimeranosť, či nevhodnosť takých pravidiel;
   e) orgány a postupy na riešenie pracovných sporov by sa mali koncipovať tak, aby prispeli k podpore kolektívneho vyjednávania.

Článok 6

Ustanovenia tohto dohovoru nie sú prekážkou pôsobenia systémov pracovných vzťahov, v ktorých sa kolektívne vyjednávanie uskutočňuje v rámci zmierovacích a/alebo rozhodcovských mechanizmov alebo inštitúcií, na ktorých sa strany kolektívneho vyjednávania dobrovoľne zúčastňujú.

Článok 7

Opatrenia prijaté verejnými úradmi na presadzovanie a podporu rozvoja kolektívneho vyjednávania sú predmetom predchádzajúcej konzultácie, a keď je to možné, dohodou medzi verejnými úradmi a organizáciami zamestnávateľov a organizáciami pracovníkov.

Článok 8

Opatrenia prijaté s cieľom podpory kolektívneho vyjednávania nie sú tak koncipované alebo aplikované, aby obmedzovali slobodu kolektívneho vyjednávania.

IV. ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 9

Tento dohovor nereviduje žiaden existujúci dohovor ani odporúčanie.

Článok 10

Formálne ratifikácie tohto dohovoru sa oznámia generálnemu riaditeľovi Medzinárodného úradu práce na registráciu.

Článok 11

1. Tento dohovor zaväzuje len tých členov[3]) Medzinárodnej organizácie práce, ktorých ratifikácie zaregistroval generálny riaditeľ.
2. Dohovor nadobudne platnosť po dvanástich mesiacoch odo dňa, keď generálny riaditeľ zaregistroval ratifikácie dohovoru dvoma členmi.
3. Potom tento dohovor nadobudne platnosť pre ktoréhokoľvek člena po dvanástich mesiacoch odo dňa, keď sa jeho ratifikácia zaregistrovala.

Článok 12

1. Člen, ktorý ratifikoval tento dohovor, môže ho vypovedať po uplynutí desiatich rokov odo dňa, keď dohovor prvýkrát nadobudol platnosť, písomným aktom oznámeným generálnemu riaditeľovi Medzinárodného úradu práce, ktorý túto skutočnosť zaregistruje. Takéto vypovedanie nadobudne platnosť rok po dni jeho zaregistrovania.
2. Každý člen, ktorý ratifikoval tento dohovor a nevyužije právo vypovedať ho v priebehu roka nasledujúceho po uplynutí obdobia desiatich rokov uvedeného v predchádzajúcom odseku, bude viazaný dohovorom na obdobie ďalších desať rokov a potom ho bude môcť vypovedať vždy po uplynutí každého desaťročného obdobia za podmienok uvedených v tomto článku.

Článok 13

1. Generálny riaditeľ Medzinárodného úradu práce oznámi všetkým členom Medzinárodnej organizácie práce registráciu všetkých ratifikácií a vypovedaní, ktoré mu oznámili členovia organizácie.
2. Pri upovedomení členov organizácie o registrácii druhej ratifikácie generálny riaditeľ upozorní členov organizácie na dátum, od ktorého dohovor nadobudne platnosť.

Článok 14

Generálny riaditeľ Medzinárodného úradu práce oznámi generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov pre registráciu podľa článku 102 Charty Organizácie Spojených národov úplné podrobnosti o všetkých ratifikáciách a aktoch vypovedania, ktoré zaregistroval v súlade s ustanoveniami predchádzajúcich článkov.

Článok 15

Vždy, keď to Správna rada Medzinárodného úradu práce považuje za potrebné, predloží generálnej konferencii správu o pôsobení tohto dohovoru a preskúma vhodnosť zaradenia otázky jeho čiastočného alebo úplného revidovania do programu konferencie.

Článok 16

1. Ak konferencia prijme nový dohovor, ktorý reviduje tento dohovor úplne alebo sčasti, potom ak nový dohovor neustanoví inak,
   a) ratifikácia nového revidovaného dohovoru členom má ipso iure[4]) za následok bezprostredné vypovedanie tohto dohovoru bez ohľadu na ustanovenia článku 12, ak a keď nový revidovaný dohovor nadobudne platnosť;
   b) odo dňa, keď nový revidovaný dohovor nadobudne platnosť, tento dohovor prestane byť sprístupnený na ratifikáciu zo strany členov.
2. Tento dohovor ostane v každom prípade v platnosti v jeho terajšej forme a obsahu pre tých členov, ktorí ho ratifikovali, ale neratifikovali revidovaný dohovor.

Článok 17

Anglické a francúzske znenia textu tohto dohovoru sú rovnako rozhodujúce.

Uvedený text dohovoru je pôvodný a riadne sa prijal v priebehu šesťdesiateho siedmeho zasadnutia Generálnej konferencie Medzinárodnej organizácie práce, ktoré sa konalo v Ženeve a bolo vyhlásené za skončené dvadsiateho štvrtého júna 1981.

NA DÔKAZ TOHO sme pripojili svoje podpisy dvadsiateho piateho júna 1981:

prezident konferencie

ALIOUNE DIAGNE

generálny riaditeľ Medzinárodného úradu práce

FRANCIS BLANCHARD

Text dohovoru, ako je tu uvedený, je presnou kópiou pôvodného textu, ktorý podpísal prezident Medzinárodnej konferencie práce[5]) a generálny riaditeľ Medzinárodného úradu práce.

Overená, presná a kompletná kópia.

Za generálneho riaditeľa Medzinárodného úradu práce:

FRANCIS MAUPAIN v. r.

právny poradca Medzinárodného úradu práce

K oznámeniu č. 14/2010 Z. z.

CONVENTION 154

Convention of the International Labour Organisation concerning the Promotion of Collective Bargaining No. 154 of the year 1981

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Sixty-seventh Session on 3 June 1981, and

Reaffirming the provision of the Declaration of Philadelphia recognising "the solemn obligation of the International Labour Organisation to further among the nations of the world programmes which will achieve ... the effective recognition of the right of collective bargaining", and noting that this principle is "fully applicable to all people everywhere", and

Having regard to the key importance of existing international standards contained in the Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948, the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949, the Collective Agreements Recommendation, 1951, the Voluntary Conciliation and Arbitration Recommendation, 1951, the Labour Relations (Public Service) Convention and Recommendation, 1978, and the Labour Administration Convention and Recommendation, 1978, and

Considering that it is desirable to make greater efforts to achieve the objectives of these standards and, particularly, the general principles set out in Article 4 of the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949, and in Paragraph 1 of the Collective Agreements Recommendation, 1951, and

Considering accordingly that these standards should be complemented by appropriate measures based on them and aimed at promoting free and voluntary collective bargaining, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the promotion of collective bargaining, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this nineteenth day of June of the year one thousand nine hundred and eighty-one the following Convention, which may be cited as the Collective Bargaining Convention, 1981:

PART I.

SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1

1. This Convention applies to all branches of economic activity.

2. The extent to which the guarantees provided for in this Convention apply to the armed forces and the police may be determined by national laws or regulations or national practice.

3. As regards the public service, special modalities of application of this Convention may be fixed by national laws or regulations or national practice.

Article 2

For the purpose of this Convention the term "collective bargaining" extends to all negotiations which take place between an employer, a group of employers or one or more employers' organisations, on the one hand, and one or more workers' organisations, on the other, for -

(a) determining working conditions and terms of employment; and/or
(b) regulating relations between employers and workers; and/or
(c) regulating relations between employers or their organisations and a workers' organisation or workers' organisations.

Article 3

1. Where national law or practice recognises the existence of workers' representatives as defined in Article 3, subparagraph (b), of the Workers' Representatives Convention, 1971, national law or practice may determine the extent to which the term "collective bargaining" shall also extend, for the purpose of this Convention, to negotiations with these representatives.

2. Where, in pursuance of paragraph 1 of this Article, the term "collective bargaining" also includes negotiations with the workers' representatives referred to in that paragraph, appropriate measures shall be taken, wherever necessary, to ensure that the existence of these representatives is not used to

undermine the position of the workers' organisations concerned.

PART II.

METHODS OF APPLICATION

Article 4

The provisions of this Convention shall, in so far as they are not otherwise made effective by means of collective agreements, arbitration awards or in such other manner as may be consistent with national practice, be given effect by national laws or regulations.

PART III.

PROMOTION OF COLLECTIVE BARGAINING

Article 5

1. Measures adapted to national conditions shall be taken to promote collective bargaining.

2. The aims of the measures referred to in paragraph 1 of this Article shall be the following:

(a) collective bargaining should be made possible for all employers and all groups of workers in the branches of activity covered by this Convention;

(b) collective bargaining should be progressively extended to all matters covered by subparagraphs (a), (b) and (c) of Article 2 of this Convention;

(c) the establishment of rules of procedure agreed between employers' and workers' organisations should be encouraged;

(d) collective bargaining should not be hampered by the absence of rules governing the procedure to be used or by the inadequacy or inappropriateness of such rules;

(e) bodies and procedures for the settlement of labour disputes should be so conceived as to contribute to the promotion of collective bargaining.

Article 6

The provisions of this Convention do not preclude the operation of industrial relations systems in which collective bargaining takes place within the framework of conciliation and/or arbitration machinery or institutions, in which machinery or institutions the parties to the collective bargaining process voluntarily participate.

Article 7

Measures taken by public authorities to encourage and promote the development of collective bargaining shall be the subject of prior consultation and, whenever possible, agreement between public authorities and employers' and workers' organisations.

Article 8

The measures taken with a view to promoting collective bargaining shall not be so conceived or applied as to hamper the freedom of collective bargaining.

PART IV.

FINAL PROVISIONS

Article 9

This Convention does not revise any existing Convention or Recommendation.

Article 10

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 11

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 12

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 13

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw

the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 14

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 15

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 16

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides -

a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso iure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 12 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;
b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 17

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

The foregoing is the authentic text of the Convention duly adopted by the General Conference of the International Labour Organization during its Sixty-seventh Session which was held at Geneva and declared closed the twenty-fourth day of June 1981.

IN FAITH WHEREOF we have appended our signatures this twenty-fifth day of June 1981:

The President of the Conference

ALIOUNE DIAGNE

The Director-General of the International Labour Office

FRANCIS BLANCHARD

The text of the Convention as here presented is a true copy of the text authenticated by the signatures of the President of the International Labour Conference and of the Director-General of the International Labour Office.

Certified true and complete copy,

for the Director-General of the International Labour Office:

FRANCIS MAUPAIN s. m.

Legal Adviser

of the International Labour Office

1) V praxi Medzinárodnej organizácie práce sa vo väčšine prípadov popri úplnom názve dohovoru používa aj jeho skrátený názov.

2) Anglický text tohto dohovoru používa výraz „worker“ – „pracovník“ „workers“ – „pracovníci“. Zákonník práce – zákon č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov používa výraz „zamestnanec“, „zamestnanci“ a nepoužíva výraz „pracovník“, „pracovníci“. Na základe prijatých záverov výboru pre pracovný pomer na 91. zasadnutí Generálnej konferencie Medzinárodnej organizácie práce v júni 2003 v Ženeve sa uvádza okrem iného v 1. odseku – výraz „zamestnanec“ je právny výraz označujúci osobu, ktorá je zmluvnou stranou určitého druhu právneho vzťahu, ktorý sa bežne označuje ako pracovný pomer. Výraz „pracovník“ je širší výraz, ktorý sa môže aplikovať na akéhokoľvek pracovníka, bez ohľadu na to, či je, alebo nie je zamestnancom.

3) Členské štáty Medzinárodnej organizácie práce.

4) Z moci dohovoru – ako vyplýva zo samotného dohovoru.

5) V praxi Medzinárodnej organizácie práce sa popri názve „Generálna konferencia Medzinárodnej organizácie práce“ používa aj skrátený názov „Medzinárodná konferencia práce“.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.